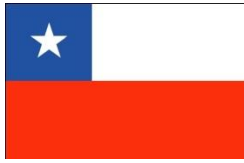
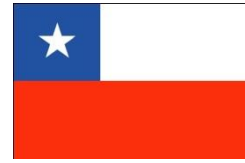

Reisverslag Fietsreis Chili

2005

Chili heeft een oppervlakte van 756.950 km².

Er zijn ongeveer 15 miljoen inwoners (2004) bevolkingsdichtheid 20 inw./km².

'CHILI, fietsen in het land waar de aarde ophoudt'

Mijn totale afstand gefietst tijdens deze reis door Chili is 882 kilometer.

Fietsreis 2005 ~ CHILI

DE VOORBEREIDING

Mijn interesse om Chili te verkennen is voor een deel ontstaan na het ontdekken van de kwaliteit van de Chileense wijnen (deze zijn nog niet heel lang bij ons op de markt, de uitvoer is pas op gang gekomen na het bewind van dictator Pinochet en de kwaliteit is van dan af steeds maar beter geworden). Door het uitzoeken waar en hoe die groeien, leerde ik het land beter kennen en ontdekte dat daar heel wat te zien en te beleven is.

Chili, het is een land van uitersten: het klimaat, woestijn in het noorden en ijskappen in het zuiden; de afmetingen, gemiddelde breedte van oost naar west 175 km en totale lengte 4300 km van noord naar zuid; de hoogteligging, van 0 tot 6000 meter boven zeeniveau. Het is dus logisch dat hierbinnen heel wat variatie is aan landschappen en er prachtige natuurgebieden te vinden zijn.

Er zijn tevens nog resten van het Incarijk dat zich vooral in Peru, maar ook tot het noorden van Chili uitstreckte. Hier wonen nog indianen, afstammelingen uit de Atacameño-cultuur. Meer zuidelijk leven er nog heel wat Mapuche-indianen, die veel weerstand geboden hebben tegen hun bezetters en hierdoor lang als een zelfstandige gemeenschap binnen Chili leefden, hun gebied noemt men nu nog altijd 'La Fronterra'.

Door dit enorm gevarieerd aanbod en mijn uiteenlopende interesses, is dit mijn moeilijkste reisvoorbereiding geworden, vooral om te beslissen wat ik wil zien en doen en wat ik ga schrappen. Het is me duidelijk dat 3 weken veel te kort is om zo'n land te bereizen. Gelukkig heb ik niet de behoefte om binnen deze beperkte tijd alles te willen zien. Enkele binnenlandse vluchten en verplaatsingen met de nachtbus, zullen me verder helpen om zowel een stuk in het noorden (de Atacama-woestijn) als het centrale deel (van Santiago de Chile tot Puerto Montt) rustig per fiets te verkennen. Voor het zuiden (Patagonië) wordt mijn fiets een weekje rust gegund, ik wil er te voet met de rugzak doortrekken.

Doordat het land in het zuidelijk halfrond ligt zijn er de seizoenen net omgekeerd als bij ons. Mijn reisperiode (maart) valt daar dus op het einde van de zomer.

En gezien de koude gebieden in het zuiden liggen heb ik gepland om eerst die richting uit te gaan (per fiets vanuit de hoofdstad Santiago richting Antarctica, gezien de wind meestal ook die richting waait). Als laatste wil ik dan naar het warmere noorden, om te fietsen dwars door de droogste woestijn ter wereld.

HET REISVERSLAG

De mooiste ervaringen bij iedere fietsreis heb ik wanneer ik van de doorgaande wegen afwijk en gewoon van dorpje naar dorpje fiets. Ook hier in Chili is dit het geval, in de kleinere dorpjes zien ze bijna geen toeristen, en als die er al zijn gaat het meestal snel door het dorp naar hun eindbestemming. Ik heb hier dan ook iets teruggevonden dat men in het Westen verloren is, namelijk 'tijd'. Bij ons heeft niemand nog tijd, men is altijd gehaast. Hier heeft men alle tijd, wat vandaag niet gedaan is doen we morgen wel. Dit zijn plaatsen waar de mensen nog tijd hebben voor mekaar, tijd voor zaken die geen geld opbrengen, maar die een mensenleven toch zo veel rijker maken.

Het was een goede keuze om eerst het centrale deel van Chili te verkennen. Misschien wel het minst spectaculaire deel, maar ideaal om te wennen aan het land, het volk en de leefgewoonten.

Dat de Chilenen hulpvaardig zijn komt hier wel goed van pas, want plaatsnaamborden en richtingaanwijzers zijn blijkbaar nog niet zo ver doorgedrongen. Buiten de dorpen is de stand van de zon het belangrijkste hulpmiddel voor de oriëntatie bij het fietsen in zo'n streek.

De stand van de zon, oei, dat is hier een ander paar mouwen! De zon komt op in het oosten en gaat onder in het westen, tot zover geen verrassing, ze komt echter nooit in het zuiden, maar draait wel over het noorden. Als je 's middags richting zuiden wil fietsen, lukt dit nog makkelijk, gewoon met de zon op de rug verder gaan. Maar als ik halverwege de namiddag richting zuidwest wil, dan moet ik toch tweemaal nadenken om niet de verkeerde richting uit te gaan.

Dit deel is ook het Chileense wijngebied, met de Valle Central, Rio Maipo en Rio Cachapoal, als beste wijnvalleien van het land. Tijdens mijn eerste week fiets ik door prachtige en uitgestrekte wijngaarden, zo uitgestrekt dat de wijnboeren er te paard door gaan, of noem je die dan wijncowboys.

Als ik stop om de kaart met mijn fietsroute te bekijken en de juiste richting te kiezen, valt het me op dat de wijngaarden op de noordelijke flanken liggen, logisch in het zuidelijk halfrond. En het klopt dus inderdaad dat de seizoenen hier anders zijn dan bij ons, want op sommige plaatsen is de druivenpluk al gestart.

Dat er goede Chileense wijnen zijn wist ik al vóór mijn bezoek aan dit land. Het gebied zit gevangen tussen de Stille Oceaan in het westen en het Andesgebergte in het oosten. De wijngaarden zelf liggen dan nog eens extra beschermd door het kustgebergte. Dit heeft tot gevolg dat de klimatologische omstandigheden ieder jaar zowat dezelfde zijn, en er dus bijna geen onderscheid is tussen de verschillende jaargangen. Over goede en slechte wijnjaren wordt hier niet gesproken.

Het onderscheid tussen de verschillende wijnhuizen is er wel groter, vooral de invloed van de Franse wijncultuur maakt het verschil. Heel wat Franse wijnkastelen hebben hier ook wijngaarden aangekocht en bepalen mee hoe de wijnproductie verloopt. Toch blijven er grote verschillen met de Europese wijnen, men is hier meer bezig met de smaak van de druif zelf.

Zelden vindt je vermenging van meerdere soorten druiven, ieder druivenras afzonderlijk heeft hier al voldoende karakter om een uitstekende wijn af te leveren.

Ik heb geprobeerd om zoveel mogelijk verschillende wijnen van verschillende wijnhuizen te proeven. Hier in Chili worden van de 'Sauvignon Blanc' voor mij duidelijk de beste witte wijnen gemaakt; maar ook een wijntje van de 'Chardonnay' kan me wel bekoren, dan vooral als hij uit een kouder gebied komt waar het zuurgehalte van de druif hoger is. Voor de beste rode wijnen is er ook geen twijfel, deze worden van de 'Cabernet Sauvignon' gemaakt, waarbij er zelfs veel van topkwaliteit zijn; terwijl ook de 'Carmenère' zijn charmes heeft, het is een druif die in Europa niet meer voorkomt, maar ik vind deze wijntjes meestal beter dan die van de 'Merlot', een druif die nochtans tot dezelfde familie behoort. Alles is nog in volle ontwikkeling en er worden enorme inspanningen geleverd om de kwaliteit nog te verbeteren. Ja, de Chileense wijnen gaan een mooie toekomst tegemoet.

Verder fiets ik dan door het merengebied, met actieve vulkanen en meren met zwarte lavastranden. Een aantal steden zijn hier volledig heropgebouwd na een aardbeving en bijhorende vloedgolf in 1960 (de sterkste aardbeving die op aarde waargenomen is, en waardoor de hele kustlijn hier enkele meters lager kwam te liggen). Het is een streek waar nog steeds nieuwe vulkanen ontstaan. Volcan Villarica (2.847 meter hoog), een actieve vulkaan, waarvan de lavastromen bij de uitbarsting in 1971 nog het dorpje Coñaripe vernielden. Onder begeleiding van een gids kan je tot bij de krater komen, een adembenemende beklimming. In de krater is de roodgloeiende lava goed zichtbaar, klaar voor de volgende uitbarsting. Je hoort er geluiden die van diep uit de aardkorst komen. Regelmatig wordt vloeibare lava metershoog uitgespuwd, de kracht van de natuur, een onvergetelijk spektakel.

Ik bezocht er steden als Valdivia en Puerto Montt, havens in het zuiden van het merengebied. Dat ik hier door de regen zou fietsen was ingepland, want dit is één van de meest vochtige gebieden ter wereld, met gemiddeld 250 regendagen per jaar. Een streek met boomsoorten die nergens anders nog voorkomen, door de afscherming van de Andes zijn hier weinig ziektes in de planten. Het is hier dan ook verboden om een stuk fruit of groente de grens over te brengen, dit om te beletten dat nieuwe ziektes het land binnenkomen.

Toch kom ik ook langs de negatieve kanten van deze streek. De Mapuche-indianen, de oorspronkelijk bewoners, die hier hun gronden afgenomen worden en steeds verder in de bergen teruggedrongen leven. Tegenwoordig worden de 'Indigenas' wel al eerlijker behandeld, toch zou het nog beter kunnen door hen niet steeds onze ideeën op te dringen, maar ze te laten leven volgens hun eigen cultuur en niet als een beschermd volk in reservaten te steken. Het is beschamend om steeds te moeten vaststellen welke slechte soort de mens eigenlijk was (en nog steeds is). Geen enkele andere diersoort doet hen na, door hun eigen soortgenoten steeds te willen vernederen, misbruiken of zelfs uit te roeien om zelf de macht te kunnen grijpen. En dit zowel op politiek als op religieus vlak. Soms voel ik er mij niet goed bij, als ik hier met deze mensen samen ben.

Vanuit Puerto Montt maak ik een flinke sprong naar het zuiden, Patagonië, hoogstwaarschijnlijk het meest zuidelijke gebied waar ikzelf ooit zal komen. Mijn hoofddoel hier is een 5-daagse trektocht te maken door één van de mooiste natuurparken ter wereld, het 'Parque Nacional Torres del Paine'. De eerste etappe gaat naar de 'Mirador las Torres', het is een prachtige, vrij

lastige tocht maar meer dan de moeite waard. Las Torres, dit zijn rotsen in graniet die hier als torens uit de grond rijzen, met een gletsjer aan hun voeten en eronder een meertje dat het smeltwater opvangt. Enkele condors zweven hier rond, hoog boven de toppen, misschien wel best dat ze niet lager komen, want de condor is de grootste roofvogel op aarde, met een spanwijdte van 3,2 meter.

Het weer is prachtig voor deze streek, de ganse dag zonnig met af en toe wat bewolking, maar geen regen en een matige wind. Warm wordt het hier nooit, maar echt koud ook niet, de temperatuur haalt maximum 17 °C in de zomer en daalt zelden lager dan -2 °C in de winter.

Dit is toch wel een heel mooi natuurpark, met bijna om het uur een ander landschap, alle mogelijke vormen van Patagonië zijn hier in dit park verenigd. Ook het weer is hier even wisselvallig, want plots komt een storm op die zo'n half uur duurt, zelfs de bomen weten wat het is, bijna alle takken wijzen naar dezelfde kant, ze worden deze richting gestuurd door de wind. De beroemde 'eeuwige' Patagonische wind, waarbij snelheden van 150 km/uur geen uitzondering zijn. Hierdoor ontstaan er mooie wolken die snel aangroeien en weer oplossen, steeds van vorm veranderen en aan hoge snelheid voorbijdrijven, of zoals ze daar zeggen: 'Als je Patagonië wilt zien, sta dan stil en het waait allemaal aan je voorbij' .

Vandaag wandel ik van het ene meer naar het andere, van azuurblauw naar helder groen, tussen de grillig gevormde rotsen en de besneeuwde bergtoppen. Zoals 'Los Cuernos' pieken die opgebouwd zijn uit verschillende soorten materiaal, het onderste deel is lichtgekleurd graniet met erboven nog een kap van donker gesteente.

De volgende dag begon mooi, maar fris. Hoe dichterbij de gletsjer kwam, hoe frisser het werd, tot amper boven het vriespunt. Ik hoorde het al lang donderen in de verte, maar een onweer bleef uit. Aan de rand van de ijskap werd alles duidelijk, oorzaak was de gletsjer zelf, waar telkens stukken afbraken en met enorme geluiden naar beneden vielen, net als donderslagen. Hier bevindt zich de derde grootste ijsmassa ter wereld (na Antarctica en Groenland).

De wandeling om uit het park te komen, vertrekt in de heuvels en gaat verder over een steeds vlakker wordend parcours om tenslotte in de bijna vlakke Patagonische steppe te komen. Een gebied met mooie vogels, zowel zang- als roofvogels, guanacos (een kleine soort lama), ñandus (de Patagonische versie van de struisvogel) en verschillende soorten vossen. Hier leeft ook nog de Patagonische poema (de grootste in zijn soort), maar we waren gelukkig niet op hetzelfde moment op dezelfde plaats.

Als afsluiter voor dit zuidelijke deel van Chili, blijf ik nog een paar dagen in Punta Arenas. Het is een gezellige stad, een haven aan de 'Estrecho de Magallanes', waar wekelijks boten vertrekken naar Antarctica. De huizen zijn zeer kleurrijk, een mooi contrast, want als de lucht meestal grijs is, kan je best wat meer kleur in de gebouwen steken. Dit is ook de streek waar Magellaan-ganzen en pinguïns leven. Het blijft toch een rare vogel die pinguïn, onhandig waggelend over land, maar als een dolfijn in het water. De kolonie die ik bezocht telt iets meer dan 10.000 'Magelhaen-pinguïns', dit zijn de kleinste in hun soort, ze komen hier enkel om te broeden en als de jongen groot zijn zwemmen ze terug naar het noorden om te overwinteren, bijna 1.500 km ver.

Hun nest is een kuiltje in de grond, dicht bij de kust om te gaan vissen, een koppel maakt slechts één nestje, want ze komen ieder jaar naar dezelfde plaats terug.

Nu van het zuiden naar het noorden van Chili (je kan het vergelijken met van Italië naar Lapland gaan) en ik kom vanuit het vochtige Patagonië in de droogste woestijn ter wereld terecht. Calama 'Tierra de Sol y Cobre', aan de rand van de Atacamawoestijn, heeft zijn bestaan vooral te danken aan de koperertsen in de buurt. Het bezoek aan een kopermijn is dan ook indrukwekkend, de open mijn van Chuquicamata, de grootste ter wereld (4,3 km lang, 3 km breed en 800 m diep) waar iedere dag meer dan 600 miljoen kg delfstof naar boven gehaald wordt. Dit met vrachtwagens met onvoorstelbare afmetingen, waarnaast mijn fietsje er als speelgoed uitziet. De grootste kunnen 330 ton laden in een bak van 13 m lang en 8 m breed, met banden van 3,8 m doorsnede.

Van hieraf ben ik enkel nog in de woestijn en mijn schema voor vandaag is vrij eenvoudig: dwars door de Atacama. Ik vertrek per fiets in een 'stad' aan de rand van de woestijn op bijna 1800 meter boven de zeespiegel, om in de namiddag een oase op 2300 meter te bereiken. Honderd kilometer woestijn ligt er tussen beide plaatsen en ook nog een bergkam van 3000 meter, de droogste streek ter wereld, waar er nog nooit een druppel regen viel.

Uren fiets ik hier alleen met onvergetelijke vergezichten, zowel links en rechts, als voor en achter mij. Na mijn eerste kennismaking met een woestijn (vorig jaar, met een kameel door de Punjab) voelde ik het reeds, maar nu ben ik er van overtuigd: dit is een verslavend landschap. Vol afwisseling net zoals in een bergstreek, maar dan totaal anders. Alleen maar zandvlakten, rotsformaties en grillige stenen, met steeds wisselende kleuren en vormen, waar de lichtinval en de zon voor de show zorgen.

De woestijn, als een vlakte vol contrasten: links een mooi landschap, waar eigenlijk niets te zien is; terwijl er rechts niets is, dat toch een mooi landschap vormt. Bovendien, ik voel me hier echt goed, de omgeving is onvoorstelbaar mooi, het weer is prachtig en je wordt door niets of niemand gestoord. Meer is er toch niet nodig om een onvergetelijke dag te beleven. Recht voor mij heb ik een zicht alsof er een reuzengrote postkaart voor me staat: een vlakte vol zand en rotsen met erachter het Andesgebergte, vulkanen en besneeuwde toppen.

Over de heuvelrug kom ik als het ware op een andere planeet terecht. Gezien ik nog altijd fiets en niet van de weg ben afgedwaald, moet dit toch nog steeds onze aarde zijn, alhoewel dit meer lijkt op een maanlandschap. Men noemt dit deel dan ook 'Valle de la Luna'.

Wat een afwisseling op korte afstand, altijd droog weliswaar, maar een gebied met steeds wisselend landschap. Ik fiets eerst tussen de golvende rotsen, door de wind perfect glad geschuurd. Even later sta ik in een eindeloze vlakte, bijna zwart zand, dat in sierlijke patronen ligt, eveneens door de wind gevormd. En dit is nog niet het einde, want de volgende rotsen en vlakten zijn bedekt met zoutkristallen die hier een grillige aanblik geven. Een groot verschil met de vorige, wat daar glad was is hier ruw, wat daar zwart was ziet hier wit.

Midden in de woestijn ligt ook nog een zoutmeer, het grootste van Chili, 80 km lang en 55 km breed, waar 26 ondergrondse rivieren in uitmonden. Het water verdampt hier even vlug als het aangevoerd wordt, maar zet ondertussen enorm veel mineralen af. En iets dat eigenlijk niets is,

wordt hier een onvergetelijk schouwspel, de zonsondergang in 'Salar de Atacama'. Wat je hier aan kleuren ziet is onbeschrijflijk, je kan het alleen in foto's uitdrukken, maar ook dan is het slechts een benadering van wat het in werkelijkheid is.

Het laatste natuurfenomeen dat ik bezoek in deze woestijn is El Tatio, warmwater bronnen en geisers, gelegen op een hoogte van 4.321 meter in een krater van een uitgedoofde vulkaan. Ze ontstaan door een ondergrondse rivier die hier over het gloeiend hete magma in de aardkorst stroomt. De geisers worden pas actief als de zon opkomt, en rond de bronnen laten ze dan fantastische formaties van kristallen en kleurrijke mineralen achter.

Als ik deze reis vergelijk met die van vorig jaar, het zijn allebei juweeltjes van wat de wereld te bieden heeft, maar ze verschillen als dag en nacht.

India: een ander volk, met een totaal andere cultuur, veel historische gebouwen en overal een massa mensen.

Chili: natuur, natuur en nog eens natuur, spectaculair in al zijn mogelijke vormen, en buiten het centrale deel bijna geen mensen meer.